

In Nederland wordt veel regelgeving lokaal vastgesteld. Gemeenten hebben op veel terreinen de mogelijkheid zelf verordeningen op te stellen. Daarnaast hebben gemeenten soms een taak binnen landelijke of provinciale regelgeving om regels op te stellen of toe te zien op de naleving. Bijgaande notitie geeft een overzicht van de belangrijkste, lokale regels waar Scoutinggroepen mee worden geconfronteerd, de knelpunten en uitdagingen die hier spelen en eventuele oplossingen die een gemeente kan bieden. Meer inhoudelijke informatie over de onderwerpen is te vinden in de diverse infobladen Wet en regelgeving die Scouting Nederland uitgeeft.

Invloed op lokale regelgeving

Voor Scoutinggroepen is het belangrijk op de hoogte te zijn en te blijven hoe lokaal de situatie geregeld is. Continu komen er regels bij, worden regels aangepast of geschrapt. Dit betekent dat je voortdurend alert moet blijven, maar dat er ook kansen zijn om nadrukkelijk met Scouting of het vrijwilligerswerk rekening te houden. Voor iedere groep is de lokale situatie weer anders. Ga met de gezamenlijke groepen in een gemeente na over wat goed geregeld is en wat je bij de gemeente bespreekbaar wilt maken. Kijk ook op internet naar wat landelijke regelgeving is en wat plaatselijk vastgesteld wordt.

Ruimtelijke ordening

In bestemmingsplannen wordt vastgelegd welk gebruik mogelijk is op een bepaalde locatie. Voor de normale Scoutingactiviteiten zal een bestemmingsplan vaak geen belemmeringen opleveren. Bij de bouw of uitbreiding van een clubhuis, het gebruik van terreinen als kampeerterrein of de aanleg van sommige faciliteiten kunnen bepalingen in het bestemmingsplan wel van invloed zijn. Het is daarom belangrijk de ontwikkelingen rond bestemmingsplan wijzigingen in de gaten te houden en te toetsen aan de wensen van Scouting. Weet de lokale overheid welke randvoorwaarden voor Scoutinggroepen belangrijk zijn, dan kan daar bij de planvorming rekening mee gehouden worden. Ook kunnen Scoutinggroepen dan actief betrokken worden bij het opstellen van een nieuw plan. Hierbij is niet alleen het bestemmingsplan van het clubhuis relevant, maar ook andere plannen die gaan over plekken waarvan scouts gebruikmaken zoals plaatsen waar (incidenteel) wordt gekampeerd, evenemententerreinen en natuurgebieden.

Algemene plaatselijke verordening

In de Algemeen plaatselijke verordening zijn veel bepalingen opgenomen waar Scoutinggroepen mee te maken krijgen. Scouting erkent dat het in een vol land als Nederland noodzakelijk is om afspraken te maken over het gebruik van de buitenruimte. Een deel van de lokale regelgeving zorgt echter voor onevenredige lasten. In navolging van de landelijke overheid en de VNG, ziet Scouting Nederland graag dat gemeenten hun APV tegen het licht houden en snoeien in het woud van bepalingen.

Stoken

Gemeenten hebben de bevoegdheid om ontheffing te geven op het landelijk verbod op het verbranden van afval; hieronder vallen ook kampvuren. Voor scouts vormen de kampvuren en het koken op houtvuur een belangrijk onderdeel van het programma. Het is daarom belangrijk dat een ontheffing verstrekt wordt en de aanvullende voorwaarden niet alsnog een belemmering voor het spel vormen. Hierbij kan gedacht worden aan de verplichte toezicht, blusmiddelen of afstandsbepalingen tot brandbare objecten. Om de administratieve lasten te verminderen, gaat de voorkeur uit naar een (meer) jaarlijkse ontheffing met een meldingsplicht.

Gebruiksbesluit

Voor het gebruik van Scoutingclubgebouwen zal over het algemeen een gebruiksvergunning moeten worden afgegeven. Voor veel Scoutinggroepen is het overnachten in het gebouw van groot belang. Niet alleen de eigen groep maakt hiervan gebruik, maar vaak wordt het gebouw ook gebruikt door andere groepen. Dit laatste is voor veel groepen ook noodzakelijk om een dekkende exploitatie te krijgen. De kosten voor de aanvraag van een gebruiksvergunning en de noodzakelijke aanpassingen,

leveren bij veel groepen een probleem op. Het is belangrijk dat er voor aanpassingen een redelijke termijn wordt aangehouden. Hierdoor zijn groepen in staat om met hulp van vrijwilligers de anders vaak kostbare aanpassingen door te voeren. Groepen ervaren ook knelpunten doordat regelgeving in snel tempo wijzigt en verschillende inspecteurs de regels anders uitlegen. Wat het ene jaar goed is, moet het volgende jaar aangepast worden. Een betere afstemming en dossiervorming kunnen dit soort problemen voorkomen.

Kamperen

Na 1 januari 2008 wordt het kamperen deels bij bestemmingsplan geregeld. Dit is vooral van toepassing op plaatsen waar structureel gekampeerd wordt zoals een kampeerterrein. Voor de overige incidentele activiteiten hoeft een gemeente niets te regelen. Gemeenten zullen echter vaak overgaan tot het opnemen van een algemeen kampeerverbod buiten kampeerterreinen in de APV of het bestemmingsplan. Voor Scouting is het dan belangrijk dat in ieder geval een ontheffingsmogelijkheid voor incidentele activiteiten is ingebouwd. De voorkeur gaat in deze gevallen uit naar de mogelijkheid een ontheffing voor langere duur aan te vragen om de administratieve lasten te beperken.

Toeristenbelasting

Diverse gemeenten heffen nog toeristenbelasting als een van de middelen om inkomsten te krijgen. Voor Scoutinggroepen die gebouwen of terreinen verhuren, zorgt dit voor administratie. Groepen die van de accommodatie gebruikmaken, worden geconfronteerd met onevenredig hoge lasten. In die gemeenten waar de belasting geheven wordt, maakt dit vaak een substantieel deel uit van de overnachtingsprijs van een terrein of gebouw. Scouting Nederland is, op basis van het vormend karakter van haar activiteiten, voorstander van het vrijstellen van kampen van het jeugdwerk van toeristenbelasting. Er zijn diverse gemeenten waar een dergelijke vrijstelling is vastgesteld.

Minder administratieve lasten voor vrijwilligers

Het aanvragen van vergunningen kost vrijwilligersorganisaties veel tijd en geld. Vaak moeten ook gegevens verstrekt worden waarover de vergunningverlener al beschikt. Scouting is voorstander van het terugdringen van lokale regelgeving en het beperken van de bijkomende lasten. Een goed voorbeeld hiervan is het afgeven van een doorlopende stookontheffing met een meldingsplicht of het schrappen van een vergunningsplicht zoals steeds vaker gebeurt bij kleinschalige evenementen, zoals een rommelmarkt of braderie.

Drank – en horecawet

Iedereen die alcohol anders dan gratis verstrekt, moet in het bezit zijn van een drank- en horecavergunning. Gemeenten moeten deze vergunning verstrekken. In sommige gemeenten zullen Scoutinggroepen een dergelijke vergunning moeten aanvragen. In Scoutingclubhuizen is, in tegenstelling tot kantines, echter geen sprake van een bar die dient om de kas van de groep te spekken. Kosten voor cursussen, leges en aanpassingen zorgen daarom voor een extra druk op de Scoutingbegroting.

Veiligheid

Gemeenten hebben op het gebied van veiligheid een belangrijke verantwoordelijkheid. De eerder genoemde gebruiksvergunningen zijn hiervan een voorbeeld. Door onbekendheid met de activiteiten van Scouting en de drang om zich voor alle risico's in te dekken, komt het helaas regelmatig voor dat gemeenten een schijnveiligheid creëren door veel aanvullende regels te stellen bij bijzondere activiteiten. Dit is bijvoorbeeld het geval bij evenementen. Onduidelijkheid in de definitie van 'evenement' zorgt ervoor dat gemeenten en andere overheden veel eisen stellen aan de organisatie van evenementen. Het wordt hierdoor nagenoeg onmogelijk om deze met vrijwilligers te organiseren.

Minder financiële lasten voor vrijwilligersorganisaties

Scoutinggroepen draaien op vrijwilligers en de inkomsten van de groep komen met name uit de contributie van de leden. Uit sociale overwegingen proberen de groepen deze bijdrage zo laag mogelijk te houden. Allerlei (lokale) lasten zorgen ervoor dat de exploitatie van een Scoutingclubhuis of terrein onder druk staat. Het gaat hierbij niet alleen om gemeentelijke lasten zoals rioolrechten, afvalstoffenheffing en OZB, maar ook de noodzakelijke verzekeringen, bijdragen aan BUMA/STEMRA en SENA, kosten voor de keuring van cv, brandblusapparatuur, gastanks en elektra. Scouting Nederland is voorstander van het ontzien van het jeugd- en vrijwilligerswerk bij het innen van lokale belastingen. Door de bijdrage die Scouting levert aan de ontwikkeling van jeugd en jongeren en de rol

binnen het lokale jeugdbeleid, kan een gemeente op deze manier haar beleidsdoelstellingen verwezenlijken. Ook het vaststellen van een apart tarief voor het jeugdwerk is een mogelijkheid om lokale groepen te ondersteunen. Op deze wijze wordt voorkomen dat het jeugdwerk in dezelfde categorie als het bedrijfsleven wordt afgerekend.

Wmo

Scoutingactiviteiten komen, net als het andere jeugd- en vrijwilligerswerk, in de toekomst te vallen onder de Wet maatschappelijke ondersteuning. Doel van deze wet is dat alle burgers kunnen meedoen in de maatschappij. Voor vrijwilligersorganisaties kan dit betekenen dat meer tijd besteed moet worden aan overleg, om de belangen van de organisatie veilig te stellen. Scoutingvrijwilligers willen activiteiten voor kinderen organiseren en niet veel tijd besteden aan overleg. Dit mag er niet toe leiden dat Scoutinggroepen verstoken blijven van lokale subsidie doordat andere organisaties belangenbehartiging als hoofddoel hebben en zo in staat zijn beter voor hun belangen op te komen.

Milieuregelgeving

Scoutinggroepen vallen op dit moment onder het Activiteitenbesluit. Ook Scouting vindt het belangrijk dat haar groepen op een duurzame wijze met hun omgeving omgaan. De grote hoeveelheid milieuregels zorgen er echter voor dat veel groepen door de bomen het bos niet meer zien. Ondersteuning door een lokale overheid kan er voor zorgen dat groepen beter bekend zijn met de voorwaarden, maar ook in staat zijn hier gehoor aan te geven. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met de mogelijkheden van vrijwilligers.

Subsidies

In diverse gemeenten wordt de maatschappelijke waarde van Scouting erkend en ontvangen Scoutinggroepen subsidie. Naast een subsidie voor de groep, bijvoorbeeld een bijdrage per lid of een vast bedrag per groep, is soms sprake van financiële ondersteuning bij de exploitatie van een gebouw.

Scoutinggroepen hebben soms niet alleen leden uit de gemeente waar de groep gevestigd is, maar ook uit omliggende gemeenten. Sommige groepen, zoals waterwerkgroepen, hebben vaak per definitie een regionale functie. Enkele gemeenten geven aan alleen ondersteuning te bieden aan groepen, op basis van het ledenaantal van leden uit de eigen gemeente. Helaas is het dan vaak niet mogelijk bij de andere gemeenten ondersteuning te krijgen, omdat de groep daar niet is gevestigd. Het zou voor groepen die niet in een gemeente gevestigd zijn, ook mogelijk moeten zijn subsidie te ontvangen voor de leden uit die andere gemeenten.

In sommige plaatsen bestaat de mogelijkheid om de deskundigheidsbevordering van vrijwilligers gesubsidieerd te krijgen. Iedere gemeente heeft hier vanuit landelijke middelen budget voor gekregen. Een aantal gemeenten hebben deze taak gedelegeerd aan vrijwilligerssteunpunten. Dit mag niet betekenen dat er sprake moet zijn van een verplichte winkelnering. Scouting Nederland beschikt binnen haar vereniging over een uitgebreide trainingsroute om te zorgen dat haar vrijwilligers verantwoord leiding kunnen geven. Ook deelname aan de eigen Scoutingtrainingen zou binnen het subsidiepakket moeten vallen.

Bij bouw en verbouw doen groepen vaak een beroep op gemeenten voor een investeringssubsidie. Veel fondsen stellen ook als voorwaarde voor verstrekking, dat gemeenten een bijdrage doen. Sommige gemeenten kiezen ervoor om in een bezuinigingsronde deze investeringssubsidie te schrappen. Het wegbezuinigen van deze subsidiemogelijkheid komt bij Scoutinggroepen dus dubbel aan.

Meer informatie

Meer informatie over de bovengenoemde deelonderwerpen is te vinden op infobladen over deze onderwerpen. Deze zijn te vinden op www.scouting.nl bij wet- en regelgeving.

Ondanks dat Scouting Nederland probeert de infobladen zo up-to-date mogelijk te houden, kan het voorkomen dat er inmiddels nieuwe regelgeving is afgekondigd. De tekst van de geldende wet- en regelgeving is bepalend. Aan deze informatie kunnen geen rechten worden ontleend.